

NATURRESERVAT

VÄLKOMMEN TILL SKOGSÖ

Skogsö bjuder på blåbärsskogar, öppna kulturlandskap och dramatiska utblickar. Området har en spännande historia som anknyter till den gamla farleden vid Stäket och rysshärjningarna 1719. Stigar och småvägar gör det lätt att upptäcka naturreservatet på egen hand. Varför inte ta sikte mot utsiktsplatsen vid Skogsömonumentet, den stillsamma atmosfären vid Boo gamla kyrkogård eller grillplatsen på Skutudden?

BÅDE BARR OCH LÖV

Naturen i Skogsö-reservatet växlar mellan skogsklädda höjder och öppna dalgångar. Dalgångarna var havsvikar för 2 000 år sedan. Genom landhöjningen övergick de till strand- och fuktängar som senare blev till bördig åkermark. Mitt i naturreservatet ligger Skogsö träsk, som för cirka 1 000 år sedan fortfarande hängde ihop med de omgivande havsvikarna.

Förr i tiden gick djur och betade i skogen. Då stod träden glesare. Den ljusläskande eken kunde gro och breda ut sin vida krona. Spärrgreniga ekar syns här och var i området, speciellt i anslutning till de gamla odlingsmarkerna. Det finns också gott om gamla tallar, som också trivs i ljusöppna skogar. De gamla träden är värdefulla livsmiljöer för ugglor, fladdermöss, lavar, vedsvampar och småkryp.

FÅGLAR

I den omväxlande naturen finns chans att se många olika slags fåglar. Skogsö träsk är lite svårt att komma nära, men gör ett försök! Här kan du få se fåglar som rörhöna, snatterand, storskrake och knipa. Eller spana ut över Baggensfjärden efter ejder, havsörn och skäggdopping. På din väg genom skogen kan du hålla ögon och öron öppna efter spillkråka, grön göling, ormvråk och kungsfågel. Stilla vårvinterkvällar kan du lyssna efter kattuggla och andra ugglor.

SLAGET VID STÄKET

Från slutet av vikingatiden till medeltiden var det smala sundet Stäket norr om Skogsö huvudfarled till Mälardalen, och senare även till Stockholm. Slaget vid Stäket år 1719 utspelades delvis på Skogsö. En rysk flottstyrka gjorde ett anfall mot Stockholm, men besegrades av svenska trupper. Till minne av slaget restes det så kallade Skogsömonumentet på Skogsö udde.

Rörhöna
Gallinula chloropus

KULTURPROMENAD SKOGSÖ

Visste du att stallet i början av 1900-talet var en handelsträdgård som levererade färska grönsaker till Saltsjöbaden Grand Hotel? Eller att Skogsö gård nämns i skriftliga källor redan 1499? Detta och annat spännande kan du lära dig längs "Kulturpromenad Skogsö". Vägen är inte markerad i terrängen men på kommunens hemsida kan du ladda ner en liten skrift med en karta och information. Flera av platserna finns också beskrivna och utpekade på kartskylden här intill.

Welcome to Skogsö Nature Reserve!

Skogsö offers bilberry woods, open cultural landscapes and places with dramatic views. Explore the reserve on your own, using paths and small roads. Why not head for the viewpoint at the Skogsö monument, the tranquil atmosphere at Boo old cemetery, or the barbecue area at Skutudden? The five kilometer long trail passes many exciting places.

The area has an exciting history linked to the old fairway at Stäket. Near the fairway is a monument to the "Battle of Stäket", when Swedish troops defeated a Russian fleet on its way to attack Stockholm in 1719.

Kattuggla
Strix aluco

Skogsö träsk är en spännande miljö som hängde ihop med havet för cirka 1000 år sedan. Rörhönan kan vara svår att få syn på, men dess gälla, skällande läte hörs ofta på långt håll.

Mitt i reservatet ligger Stall Skogsö. Om du möter en häst och ryttare: tänk på att hästen är ett flyktdjur som lätt blir skrämmd. Sök ögonkontakt med ryttaren och undvik snabba rörelser.

Spillkråka
Dryocopus martius

Talticka
Phellinus pini

Taltickan har en nyckeroll i äldre tallskogar. Den rötar veden och gör den mjuk. Spillkråkan hackar gärna ut sitt bohål nära svampangreppet. Så småningom blir stammen där svampen sitter så svag att den går av. En tallhögstubbe har skapats, där slagugglan och andra ugglor kan bygga bo.

Kattugglan föredrar lövträd. Gärna en inhälig ek där den kan inreda sitt bo. En sådan kattuggleek finns i närheten av Skutudden. Under lugna vårnätter kan du höra kattugglans klassiska läte över nejden. Det består av ett svajande "hoooo" följt av en paus på några sekunder och så "hu-huhuhu-hooo".

NATURRESERVAT

PLATSER ATT UPPTÄCKA

1. SKOGSÖMONUMENTET. Hemska scener utspelades den 13 augusti 1719 där det idag är hästagar. Flera hundra människor miste då livet när ryska soldater på väg mot Stockholm mötte svenska trupper. Till minne av sammandrabbningen restes ett monument, väl synligt på en klippa ovanför Skogsös ångbåtsbrygga. Från monumentet har man fin utsikt över Knapens hål där farleden är som smalast.

2. BOO GAMLA KYRKOGRÅRD. Den gamla kyrkogården intill Boofloden är en fridfull plats. Slå dig ner på en bänk och vila benen i skuggan under ett högre lövträd! Idag ligger Boo kyrka och kyrkogård invid Värmdövägen men tidigare

låg församlingens kyrkogård här på Skogsö. På 1630-talet byggdes ett kapell på Boo-sidan av Stäket och kistorna fördes över vattnet med roddbåt. Många av gravarna härör från pestepidemin 1710 och slaget vid Stäket 1719.

3. SKUTUDDEN. På Skutudden finns en rastplats med eldstad och utsikt över Skutviken. Passa på att ta en titt på de gamla byggnaderna i närheten. Här finns en stuga från mitten av 1700-talet med vacker snickarglädje och en annan stuga som troligen är från 1800-talets första hälft.

4. UTSIKTSKLIPPA. Söder om bebyggelsen vid Skogsös östra strand finns en klippa invid Baggensfjärden. En bra plats om du vill skåda fågel eller bara njuta av utsikten över vattnet. Nära klippan har man hittat fynd från slaget vid Stäket som tyder på att de ryska trupperna steg i land här.

5. JÄTTEGRYTOR. I bergslutningen hundra meter väster om korsningen Skogsövägen/Moranvägen finns jättegrytor från istiden. Jättegrytorna bildades när smältvatten från isen borrhade sig ner i berget i hög hastighet. Ytterligare några hundra meter västerut mot Skutviken finns en brant backe att åka skidor eller pulka i om vintern.

VAR RÄDD OM NATUREN!

INOM RESERVATET ÄR DET FÖRBJUDET ATT:

- § förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning till exempel genom att borra, hacka, spränga, måla eller dylikt,
- § spika i träd, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetation i övrigt till exempel genom att gräva upp växter som ris, örter, gräs, mossor och lavar eller ta bort vedlevande svampar,
- § störa djurlivet till exempel genom att klättra i boträd eller från nära håll fotografera fågelbo eller spåra och förfölja vilda djur,
- § göra upp eld annat än på av naturvårdsförvaltaren särskilt anvisad plats samt medhavd grill,
- § medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat,
- § tälta,
- § anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
- § använda bandspelare, radioapparat, musikinstrument eller motsvarande på ett för andra störande sätt eller i övrigt utöva sysselsättning (såsom paintballspel etc) som kan minska rekreativ utbytet för andra,

- § anordna orienteringskontroller, naturstig eller liknande på hållmarker, mossmarker eller annan ömtålig mark. Fasta orienteringskontroller får ej upprättas,
- § parkera fordon på annat än på av naturvårdsförvaltaren upplåtna platser,
- § rida utanför ridvolter, vägar och markerade ridstigar,
- § tippa avfall såsom trädgårdsavfall, skräp eller dylikt varken i naturreservatets gränsszon eller inom området,
- § cykla i terräng,
- § i terräng framföra motordrivna fordon eller motorredskap, motorcykel, moped eller på snötäckta mark framföra terränggående fordon på medar, snöskoter, motorcykel, moped eller liknande,
- § framföra motorcykel eller moped på naturstigar, gång- och cykelvägar, gångstigar eller ridstigar,
- § framföra modellbåt, modellbil, modellflyg eller liknande, som drivs med förbränningsmotor,
- § förtöja båt på annan plats än vid av kommunen monterade moringar, samt att ligga förtöjd i mer än ett dygn.

Hundar ska hållas i koppel året om!

Ta med dig skräpet härifrån!
Please take your litter with you.

RESERVATSAKTA

Bildat år: 1997
Storlek: 149 hektar
Syfte: Att bevara ett tätortsnära och naturskönt område av stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Områdets stora kulturhistoriska värde talar också för naturreservatets tillkomst.
Markägare: Nacka kommun, Stockholms Stad, enskilda m.fl.
Naturvårdsförvaltare: Nacka kommun

